

Bu günlərdə isə Tahir Aydinoglu Rustemovun 60 yaşı tamam olur. Bu münasibətlə yubiliyar həmkarımızla görüşüb 60 yaşın hesabını soran məqamlara cavab axtardıq. 10 yaşından baş alıb gələn jurnalistika soraqlı yarım əsrlik ömür yolunun acılı-şirinli səhifələrini birlikdə vəzəqlədik.

—Tahir müəllim, bioqrafiyanızdan da görüldüyü kimi, peşəkar fəaliyyətiniz tamamilə jurnalistika ilə bağlı olub? Bu sahəyə necə gəlmisiniz?

—Orta məktəbin illərindən "Azərbaycan pioniəri" qəzetində müxtəlif mövzularda məqalələrlə çıxış edirdim. "Tahir Rustemov" imzasını yazılarımin altında gördükçə, bu çıxışların sorağıyaxın-uzaqlardan eşidildikçə, Azərbaycanın müxtəlif bölgələrindən, hətta qonşu Gürcüstandandan, Ermənistandan həmyaşıdım olan soydaşlarımızdan dostluq məktubları aldıqca daha da həvəsləndim. Aşağı sınıflarda həkim olmaq istəyirdim. Anamın xalası oğlu, ötən əsrin 50—60-cı illərinin tanınmış jurnalistlərindən biri olmuş Qubad Süleymanovun dünyadan vaxtsız və nakam köçməsi onun yolunu davam etdirməyi qarşısalınmaz bur məqsəd kimi qarşıma qoydu. Beləliklə, jurnalistikaya olan böyük marağım, Qubad müəllimin təmsalında canlı olaraq kendimizdə jurnalistdən böyük adam tanımağım məni ömürlük yaz-pozu aləminə bağladı.

Orta məktəbi bitirəndə yazın-uzaq hamı bilirdi ki, səndələri ADU-nun jurnalistika fakültəsinə verəcəyəm. O vaxt bu fakültəyəqəbul cəmi 25 yer idi, bunun da 7-i hazırlıq şöbəsi deyilən təhsildən gəlirdi. Mənədək sənəd verən abituriyentə qalırdı vur-tut 18 yer. Müsəbiqə isə respublika üzrə ən yüksək həddə idi— 1 yerə ən azı 50 sənəd verirdi. Odur ki, yaxınlarım da, sənəd qəbul edənlər də məni o ki var çəkirdilər. "Ya jurnalistika, ya heç nə"— deyib özümü vurdum "dəryaya". İmtahanları versəm də, birinci il mənimlə eyni bal toplayanların bir neçəsi qəbul olunsada mən keçə bilmədim. İkinci cəhdə arzu-çatdım.

—Universitet illərini necə xatırlayırsınız?

—Tələbəlik illərində müəllimləri razı salmağa çalışan, seçdiyim peşənin enini-uzu-

nunu öyrənməyə can atan tələbələrden idim. Biz o vaxt-tölkənin görkəmli ziyalılardan, sözün əsl mənasında, peşəkar, demokratik, vətənpərvər müəllimlərdən dərslərdik. Bizə jurnalistikanı daha da sevdirən professorlar— Nureddin Babayev, Seyfulla Əliyev, Şirməmməd Hüseynov, Nəriman Zeynalov, Fəmil Mehdi, Tofiq Rüstəmov, Qulu Xəlilovuhəmişə mənəvi ata kimi xatırlayırdıq. O zaman gənc olan, bizə tay-tuş, dost

kimi yanaşan Yalçın Əlizadə, Cahangir Məmmədli, Akif Rüstəmov, Nəsir Əhmədli, Mahmud Mahmudov, Zeynal Məmmədlikimi müəllimlərimizin xeyirxah, məhrəban nəzərləri bu gün də üstümdədir. Onların verdikləri dərslər, öyrətdikləri ədəb-ərkan ömürlük "döyüş silahı"mız oldu.

Dərslərdə müəllimlərimizin arasında görkəmli ədəbiyyatşünas Abbas Zamanov sovetin qılincinin dalının-qabağının kəsən vaxtlarda bizə "Əkinçi"-nin, "Molla Nəsrəddin"-in məslək-məramını dərinləndirən, Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin adını rəğbətə çəkirdi. Onun bizə yanaşması belə idi: "Jurnalist tələbənin xəmirinə

Tahir Aydinoglu Rustemov 1959-cu il oktyabr ayının 5-də Ağdam rayonunun Məhəzli kəndində anadan olub. Zəhmət, həlləliq, haqqainam, xalq müdrikiyi mühtində böyüyən Tahir müəllim 1976-cı ildə orta məktəblərlə qiyəmətlə, 1982-ci ildə isə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) jurnalistika fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib. Sonrakı illərdə Bakıda iki illik əl siyasi jurnalistika kurslarının müdavimi olub. Müstəqillik dövründə "ABŞ-da jurnalistika" programında iştirak edib. Fransanın Lill Ali Jurnalistika Məktəbinin ikillik qiyabi kurslarında təlim keçib.

1983—1988-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Televiziyasında kiçik redaktor, redaktor və böyük redaktor işləyib. Sonrakı illərdə "Publisist studiyası", "Kitab köşkü", "Qəzetlərin xülasəsi"

programlarının apancısı olub. 1988-ci ildən "Xalq qəzeti"ndə baş müxbir, zona müxbiri, baş redaktor müavini vəzifələrində çalışıb. "Jurnalist" müstəqil media bülleteninin təsisçisi və nəşri olan Tahir Aydinoglu bu gün də ölkəmizdə demokratik mətbuat quruculuğu, jurnalist peşəkariyinin yüksəldilməsi, mediada nəsiylərin varisliyin təmin edilməsi proseslərində fəal iştirak edir.

Qələmini jurnalistikanın bütün janrlarında sinayan təcübəli yazar media sahəsində tədqiqatılara da qoşularaq "Əkinçi", "Şərqi rus", "Həyat", "İşad", "Təzə həyat", "Açıq söz", "Azərbaycan" kimi milli-demokratik, qəzetlərin, "Molla Nəsrəddin" satirik-xalq jurnalının tarixinin, Həsən bəy Zərdabının, Cəlil Məmmədquluzadənin, Üzeyir bəy Hacıbəylinin publisistik irsinin öyrənilməsi, təbliği ilə bağlı silsil-

lə yazılar və kitablar nəşr etdirib.

Prezident İlham Əliyevin illərlə fəaliyyətinin sənəməsi olan "Böyük siyasi davamı" çoxcildliyin 7 cildinin nəşriyat redaktoru, bir sıra kitabların redaktoru olub. Ölkə jurnalistlərini təmsil edən nüfuzlu heyətlərdə Türkiyədə, ABŞ-da, Rusiyada, İranda, Çində, Fransada, Misirdə rəsmi səfərlərdə olub. Böyük həvəslə yeni-yeni yazılar, kitablar üzərində çalışır.

Çoxsaylı tele-radio verilişlərinin, mündən çox qəzet-jurnal yazısının, bədii və poetik nümunələrin müəllifi, bir sıra yaradıcılıq müsəbiqələrinin qalibi olan Tahir Aydinoglu dörd onilliyi əhatə edən yazırlıq fəaliyyəti nüfuzlu "Həsən bəy Zərdabı" və "Ali media" mükafatlarına layiq görüldü. O, 2005-ci ildən Azərbaycan Respublikasının Əməkdar jurnalistidir.

60 yaşın arxasında qalan

oldular. Xəbər baş redaksiyasının baş redaktoru, mərd insan Ənvər Qafarlı onların xahişini böyük etimad kimi qəbul edərək məni hörmətlə qəbul etdi. Yoxlayıb çək-çevirdən çıxartdıqdan sonra Teleraadio Komitəsinin o vaxtkı sədri Elşad Quliyev yanıma aparıb dedi: "İndi hamı bizdən öz yaxın adamını, qohumunu xahiş edir. Bu oğlanı isə bizim yanımıza heç bir qohumluğu-yaxınlığı olmayan müəllimləri göndərib. Gərək beləsinə də kömək edək".

Hər ikisi müstəsna diqqət göstərərək məni işə qəbul etdi. Ənvər müəllim isə mənə düzlük və çalışqanlıq dərsləri verməklə yanaşı, böyük etimad göstərərək 1 ilin içində şöbə müdiriyyətinə irəli çəkdi. Beş il burada çalışdım. Görkəmli insanlar, tanınmış şəxsiyyətlərlə müsəhib oldum. Azərbaycanın hər bucağını qarış-qarış gəzib, müxtəlif mövzularda müsəhiblər, reportajlar, teleoçəklər hazırladım. Tanınmış reportyorlar Ələkbər Abbasov, Təliman Qafarov, Qərib Əhmədli, Nadir Abdullayev, Tahir Abbaslı, Akif Cabbarlı, Telli Əliyeva, Vüsal Əfəndiyev, Səlim Əmirova, Ali Mustafayev kimi müxtəlif yaşlı həmkarlarımla çiyin-çiyinə, məhrəban şəraitdə çalışdım. Mən televidiyada böyük həyat məktəbi keçdim.

—Səhv etmədikçə, ələ bu vaxt-tölkənin bir nömrəli qəzetindən dəvət almısınız...

—Deyəsən, bir neçə illik telejurnalist fəaliyyəti ilə mavi ekranda diqqəti cəlb edə bilmişdim. 1987-ci ildən "Kommunist"— indiki "Xalq qəzeti"-nin qocaman işçiləri cavan kadrlarla əvəz ediləndə mənədən əvvəl televidiyadan bu redaksiyaya aparılmış Akif Cabbarlının yönəltməsi, şöbə Əlipənəh Bayramovun zəmanəti və baş redaktor Ramiz Əhmədovun xeyirxahlığı ilə 1988-

lar, digərləri şəhər və rayonlarda çıxan qəzetlərdə çalışıb müəllimlərimizin zəhmətini yerdə qoymadılar.

—Siz özünüz də auditoriyadan birbaşa mərkəzi mediaya gələn jurnalistlərdən olmusunuz. Bu çətin məsələ necə baş verib?

— Bu da müəllimlərimin atalıq münasibəti ilə mümkün olub. Onların ürəkləri kimi, evlərinin qapıları da mənim kimi tələbələrini üzünə açıq idi. Fəmil Mehdi və Tofiq Rüstəmov məzunların çoxtirajlı qəzetlərdə iş tapa bilmədikləri vaxtda mənim respublikanın tək televidiyasının ən nüfuzlu baş redaksiyasında işə düzəlməyimə müstəsna səbəkar

ci ildə mən də bu qəzetdə çalışmaq kimi şərəfli və məsul bir imkan qazandım. O zaman qətiyyətli və yurdsevər redaktor Ramiz Əhmədov qəzetin kollektivini müxtəlif sahələrdən gətirilmiş perspektivli yazarlarla yeniləşdirdi. genclərdən ibarət çevik bir komanda yaratdı.

Məndən əvvəl Şahmar Əkberzadə, Ziyədin Sultanov, Rəşid Rüstəmov, Əlipənah Bayramov, Məzahir Süleymanzadə, Şakir Yaqubov, Vasif və Vaqif Səmədovlar, Ruslan Rəfizadə, Akif Cabbarlı, Elman Qədirov, Qüdrət Piriyyəv, Rusvat Bayramov, Arif Quliyev, Zülfüqar RUFƏTOĞLU kimi imzaları ilə yaxşı tanınan və perspektivli yazarlar müxtəlif şöbələrə qəbul edilmişdilər. Az son-

yırım. Burada çalışdığım ümumiyyətlə, jurnalistikani seçdiyim üçün pəşman deyiləm, əksinə, taleyimdən razıyam. Jurnalistika arzularıma çatmaqda, fikirlərimi, düşüncələrimi qələmə almaqda, özümü cəmiyyətə təqdim etməkdə mənimsiz yardımçım olub. Xalq qəzeti" mənim üçün doğma və əziz yerdir. Qəzetdə qələmə aldığım yazılar sayəsində imzam daha da tanınıb, seçilib. Bu illər ərzində saysız-hesabsız tanınmış elm, sənət adamı, yüksək vəzifə sahibi olan insanlarla, ölkənin başqaları üçün əlçatmaz sayılan simaları ilə görüşmüşəm, həmsöhbət olmuşam.

Qəzetdəki işimi buvaxtadək davam etdirmək üçün əsaslı bir maneə olmayıb. Bu-

—Dünən də, bu gün də gənc jurnalistə geniş dünyagörüşü və bilik, ixtisas savadı və təcrübəsi, yurd sevgisi, çalışqanlıq lazımdır. Bir də normal redaktor, jurnalist olmaq üçün Azərbaycan dilini yaxşı bilmək və onu cilalamağı bacarmaq tələb olunur. Bizim nəsil Rəfail Nağıyev, Əşrəf Hacıyev, Hidayət Zeynalov, Tofiq Rüstəmov, Şamil Şahmammədov, Valid Sənani, Yusif Kərimov, Ələkbar Abbasov, Əlipənah Bayramov, Məzahir Süleymanzadə kimi peşəkarlardan redakte sahəsində çox şey öyrənib. Kənardan asan görünərsə də, redakte işi çox çətin və məsuliyyətli bir işdir.

Mən televiziya və qəzetdə çalışdığım 40 ilə yaxın müddətdə anladım ki, xalq ya-

Tahir Aydınoglu—60

"Ömrün naxışları və baxışları"

ra mənim özümün zamanətimlə Vahid İmanov, Araz Qurbanov, Elşən Əliyev sıralarımıza qoşuldular.

Universitetdə təhsil alan vaxt "Kommunist" qəzetində təcrübə keçdiyim üçün burada köhnə işçilər mənə az-çox tanıyırdılar, sonradan ekranda da görmüşdülər. Əşrəf Hacıyev, Hidayət Zeynalov, Kazım Ələkberov, Əfqan Əsgərov, Musa Əliyev, Firudin Rəsulov, İlham Rəhimli, Akif Qəhrəmanov kimi qəzetin sütunu sayılan oturuşmuş jurnalistlərlə işləmək mənim üçün böyük fəxr idi. Yeni işimə böyük həvəslə başladım. Televiziya olduqum kimi, qəzetdə də çoxsaylı məqalə, portret, müsahibə, reportaj, araşdırma yazıları hazırladım. Sonrakı illərdə gərkəmli yazıçı-publisist Cəmil Əlibəyovun və universitetdə dekanımız olmuş professor Tofiq Rüstəmovun redaktorluğunda çalışdığım, necə deyirlər, bu qocaman redaksiyada duruş gətirib, bitdik.

1988-ci ildə Dağlıq Qarabağ davası başlayanda, ilk növbədə, redaksiyadakı "yeni nəsil" meydana xalqa qoşuldu, milli hərəkatının mənə və ruhunu qəzetə gətirdi. Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra kommunist ideologiyasına bağlı bir çox qəzetlərin fəaliyyəti müxtəlif səbəblərdən tarixə qovuşdu. Biz isə bir neçə nəsilin yadigarı olan qəzetimizi inqilabi hadisələrin burulğanında yaşatmağa bildik. Bureaksiyada həmişəmilli mövqə güclü olduğuna, 20 Yanvardan sonra isə kommunist təmayülü tam iflas etdiyinə görə qəzetin adını dəyişib "Xalq qəzeti" qoyduq.

—Ömrünüzün yarısından çoxu, jurnalist fəaliyyətinizin altından beşinin keçdiyi bu qəzet sizə nə verib?

—Düz deyirsiniz, artıq 31 ildir ki, "Xalq qəzeti"ndə işlə-

nun nəticəsidir ki, qəzetçilik fəaliyyəti ilə yanaşı, Az. TV-nin "Səhər" proqramında qəzetlərin xülasəsi bölümünü təməşacılara təqdim etmişəm, Yeri gəlmişkən deyim ki, tele-məkanda bu təqdimatın yaradıcısı olmaq mənim qismətimə

radicılığı necə də kamildir. Xalq dili necə ifadəli, yığcam və gözəldir. Redakte işi bu kamilliyi anlamaqda mənə kömək oldu. Bir dəfə bir yazı hazırlayırdım. İki səhifəni tamamladıqdan sonra gördüm ki, buradək, sadəcə, söz yığınıdır. Bu

düşüb. Dörd il ərzində hər gün 15 dəqiqə qəzetlərin xülasəsini kütləvi auditoriyaya təqdim etmişəm.

—Siz həm də metbuat tarixinə aid kitadların, nəzəri məqalələrin müəllifi, media sahəsində seçilən ekspertlərdən birisiniz. Azərbaycan Metbuat Şurası nəzarət-təftiş komissiyasının sədri, Ahi Jurnalistlər Məclisi sədrinin müavini-siniz. Ölkə və beynəlxalq miqyasda görüşlərdə, tədbirlərdə, önəmli mövzuların müzakirəsində sizi fəal iştirakçı kimi görürük. Bütün bunlar əsas verir ki soruşaq: Tahir müəllim, sizcə, günün jurnalisti olmaq üçün gənc yazarlara daha çox nə lazımdır?

iki səhifə yazını "vaxtla yaşat, yoxsa yarat" cümləsi ilə əzət etdim və bundan sonra keçdim mətləbə. Deməli böyük mətləbləri az sözlə daha təsirli ifadə etmək mümkündür. Jurnalistika mənə bu anlayışı verdi".

—Bəs fəaliyyətinizə neçə qiymət verilib?

—Layiq olduğundan da yüksək. Ümumiyyətlə insan qiymət üçün çalışmamalıdır. Bir də layiqli insanlar dəyərini ala bilməyəndə kədərlənir və utanıram. Özüm isə həmişə mükafatımı artıqlaması ilə almışam. Orta məktəbdə "əla" veriblər, ali məktəbdə ictimai iş seçiblər, əlaçı olduğum üçün tələbələr üçün əlçatmaz olan partiya da keçiriblər.

Bu mənim üçün çox böyük mükafat idi. Partiyalılığım sonradan mənim vəzifə pillələri ilə irəliləməyimə kömək oldu. Dövlət televiziyasında kiçik redaktor kimi işə başladım, 6 aydan sonra redaktor, 1 ildən sonra isə böyük redaktor, yeni şöbə müdiri vəzifəsinə irəli çəkildim. Halbuki bu pilləyə başqaları 10—15 ilə çatırdı. Bunlar da bir mükafat idi ki, mənim zəhmətimə qiymətləndirirdilər.

Arzusunda olduğum ən böyük mükafat isə sovet dövründə "Qızıl qələm" adlandırılan

binadan mənzil alanların biri də mən oldum. Bütün bunlar mənim zəhmətimə verilən çox yüksək qiymətdir.

—İndi 60 yaşın tamamında geriye baxanda qorxmursunuz ki... nə görür, nə düşünürsünüz?

—Qorxmaq söhbəti yoxdur. Pismi-yaxşımı— bu ömrü mən yaşamışam. Lakin bu yaşa çatana qədər hamısı kimi, 60 yaş mənim də boğazımdan yaşıb soruşur ki, Tanrının bütün yaşadılarında qismət eləmədiyi bu 60 ildə nəyləmişəm, bu ilahi roğbetin əvəzində nə vermişəm?—Böyük məktəb keçmişəm, jurnalistikanın ustadlarından dərslər almışam, gərkəmli şəxsiyyətlər görmüşəm, böyük tarixi hadisələrdən ötür gəlmişəm. Yaşadılarım ilə bərabər, müstəqilliyimizi görmək və Arazın o tayında gənclərin gezməyə başlaması kimi vaxtla mümkün görünən istəyimi şə çatmışıq. Təkcə bunlar bütöv bir ömrün zinatıdır. Jurnalistikada olduğum 4 onillik ərzində bacardığım, gerəkli bildiyim işləri görmüşəm.

İndi düşünürəm ki, mənim əsas missiyam bu illər ərzində jurnalist kimi ilmə-ilmə qazandığım təcrübəni, dəyərli bilgiləri gələcək nəsillərə ötürməkdir. Bu baxımdan hələ çox az iş gördüyümü, hətta ümumiyyətlə, heç nə eləmədiyimi düşünürəm. Bu işə artıq çox ciddi yanaşmanın vaxtıdır. Jurnalist yaşadılarım ilə, dostlarımla xalqımızın tarixi xoşbəxtliyi yolunda gerəkli işlər görən böyük kişilərin yolunu tutduq. Bu məslək yolundavamçıların sayını artırmaq, peşəkar, yurdsevər jurnalistlərin yetişməsinə vəsile olmaq mənim də ən vacib vəzifəmdir.

Nəhayət, dövlət müstəqilliyimizə neçə bir misilsiz nemət olduğunu indiki nəsillərə sonadək anlatmaq və gələcəyə ötürmək işində isə borcumu hələ yerinə yetirməmişəm.

—Ömrünüzün yeni başlayan yeddinci onilliyi daha məhsuldar və arzularınıza uyğun olsun.

Söhbəti apardı:
Sevinc Qarayeva